

Afname midstream urine

Opstelling, nazicht en machtiging	
Actie	Naam en functie
Opsteller	Geert Claeys, afdelingshoofd
Aanpassingen	Jerina Boelens, ASO
Nazicht	M.José Van Hoecke, kwaliteitsbeheerder
Machtiging	Erik De Logi, laboratoriumdirecteur

1) ONDERWERP

Deze bijlage beschrijft de midstream urine-afname. Een 'midstream-afname' is de beste niet-invasieve methode voor het bekomen van urine voor microbiologisch onderzoek.

Duid niet aan dat het staal een midstream staal is als dit niet zo is. Lees ook A1490-B1 voor andere afnametechnieken indien midstream onmogelijk is.

2) PRAKTISCHE INSTRUCTIES

Voorzie volgend materiaal en omstandigheden:

- Een plateau met een steriel recipiënt voor opvang van urine (minstens 50 ml inhoud) en 3 natte 'deppers' (openen en met fysiologisch water goed natmaken).
- Een ruime toiletruimte (met afval-emmer) en mogelijkheid om handen te laten wassen (achteraf).
- Leg goed uit hoe de persoon te werk moet gaan.
- Indien mogelijk wordt een folder met illustraties ter beschikking gesteld, eventueel een poster in/bij de WC-ruimte.
- Er kan eventueel gewerkt worden met een groot/groter recipiënt voor afname waarna het personeel het urinestaal overgiet in een steriel potje (minstens 40-50 ml).

2.1 Voor zelfstandige persoon

2.1.1 Vrouw

1. Doe broek uit zodat je rustig op toilet kunt gaan zitten, zo ver mogelijk naar achter.
2. Spreid de benen breed over toilet, zet het geopende potje, 'reinigings-deppers' en afval-emmer binnen handbereik.
3. Spreid de schaamlippen en was 3 keer na elkaar de uitwendige geslachtsorganen (vulva), ook rond de urinebuis-opening, door met een natte 'depper' naar achter te vegen. Gooi de depper na 1 malig gebruik direct in de vuilnisemmer.
4. Na 3de wasbeurt begin je te plassen en houd je in je vrije hand het urinepotje/recipiënt klaar. Laat enkele seconden de urine gewoon in de WC-pot stromen en verplaats dan pas het potje/recipiënt zo dat er urine instroomt. Plas hierin verder tot het voor de helft of 2/3 gevuld is, trek het potje/recipiënt dan weer weg uit de straal en plas gewoon verder in de WC.
5. Vermijd contact van het potje met de vulva.
6. Na het urineren sluit je het potje urine. Was je handen en droog eventueel het potje af. Kleed je weer aan.
7. Urine opgevangen in groter recipiënt laat je door verpleegkundige overgieten in steriel potje.
8. Bezorg het potje aan de 'verantwoordelijke'.

Taak van Personeel: potje goed sluiten, eventueel buitenkant reinigen en/of ontsmetten en dan goed markeren met de correcte patiëntgegevens. Het aanvraagformulier of -order klaarmaken. Staal zo snel mogelijk naar labo sturen; in afwachting bewaren in koelkast.

Afname midstream urine

Zie illustratie hieronder.

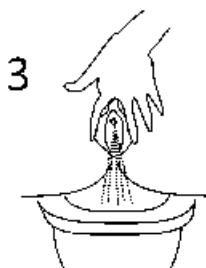
Afname urinestaal VROUW

Schaamlippen openspreiden

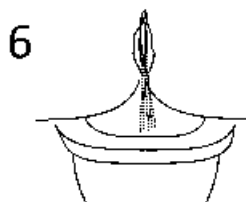
Geslachtsdelen proper maken met 3 à 4 vochtige doekjes (met elk doekje éénmaal van boven naar beneden wrijven)

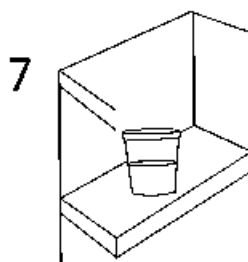
Plas het eerste deel in het toilet

Plas in het bekertje tot het ongeveer halfvol is

Laat de rest in het toilet lopen

Sluit af, en bezorg aan personeel

Afname midstream urine**2.1.2 Man**

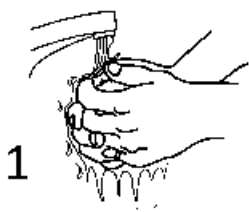
1. Neem het urinestaal liefst af in een gewoon toilet (niet in een 'herentoilet' tenzij je een klein tafeltje of zo binnen handbereik hebt om potje en materiaal op te zetten: zie 9).
2. Doe broek uit zodat je rustig op toilet kunt gaan zitten zo ver mogelijk naar achter.
3. Spreid de benen breed over het toilet, zet het geopende potje, 'reinigingsdeppers' en afvallemmer binnen handbereik
4. Schuif voorhuid naar achter en houd dit zo tot na het einde van het plassen.
5. Was de eikel vooral rond de urinebuisopening met een natte 'depper'. Gooi de depper na gebruik direct in vuilnisemmer.
6. Je begint nu te plassen in de WC-pot en houd in je vrije hand het urinepotje klaar.
7. Laat enkele seconden de urine gewoon in de WC-pot stromen en verplaats dan pas het potje zo dat daar urine instroomt, plas hierin verder tot het voor de helft of 2/3 gevuld is, trek het potje dan weer weg uit de straal en plas gewoon verder in de WC.
8. Vermijd contact van het potje met de penis.
9. Na het urineren sluit je het potje urine. Was je handen en droog eventueel het potje af. Kleed je weer aan.
10. Indien je in een herentoilet plast, kan dat makkelijker gaan als je een plat oppervlak hebt om het potje en de deppers binnen handbereik te zetten (en gaat ook beter als er geen andere personen aanwezig zijn).
11. Bezorg het potje aan de 'verantwoordelijke'.

Taak van Personeel: potje goed sluiten, eventueel buitenkant reinigen en/of ontsmetten en dan goed markeren met de correcte patiëntgegevens. Het aanvraagformulier of -order klaarmaken. Staal zo snel mogelijk naar labo sturen; in afwachting bewaren in koelkast.

Zie illustratie hieronder.

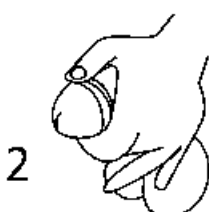
Afname midstream urine

Afname urinestaal MAN

1

Handen wassen

2

Trek de voorhuid
naar achter

3

Maak de penis schoon met
een vochtig doekje (beginnend
aan de urinebuisopening)

4

Plas het eerste deel
in het toilet

5

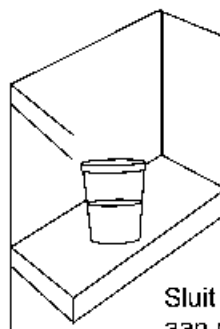
Plas in het bekertje tot het
ongeveer halfvol is ...

6

Laat de rest
in het toilet
lopen

7

Sluit af, en bezorg
aan personeel

Afname midstream urine**2.2 Voor een bedlegerige persoon die niet naar het toilet kan**

Personeel moet assisteren, laat patient op bedpan plassen, met indien nodig een onderlaken, en gebruik handschoenen (standaardmaatregelen...).

1. Eerst intiem toilet indien nodig (of afname plannen aansluitend aan intiem toilet)
2. Met 3 natte deppers de vulva en urine-buisopening reinigen door naar achter te wrijven.
3. Patient mag dan plassen.
4. Laat eerst wat urine vloeien in urinaal en na enkele seconden schuif je een urinepotje in de straal.
5. Vul het potje tot ongeveer de helft of 2/3, trek dan potje weg en laat verder plassen.
6. Urinepotje sluiten en het nodige doen om het plassen te beëindigen.